

UN WOMEN MOLDOVA

În Republica Moldova, în ultimii ani, au fost înregistrate progrese importante în domeniul egalității de gen. Conform Indicelui Global al Disparităților de Gen elaborat de Forumul Economic Mondial, Republica Moldova a obținut, în 2021, 0.77 puncte, fiind clasată pe locul 28 din 156 de țări, înregistrând o creștere de 0.55 puncte față de anul 2006.

Femeile și-au crescut treptat, dar constant reprezentarea în procesele de conducere și de luare a deciziilor, inclusiv femeile din grupurile subreprezentate. **În 2020, pentru prima dată, o femeie a fost aleasă în calitate de președintă a țării, iar în 2021, Republica Moldova a înregistrat cel mai mare număr de femei deputate din istoria țării (40,6%). Reprezentarea femeilor în administrația locală a atins 22% în 2019.** Republica Moldova a ratificat Convenția Consiliului Europei pentru prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice, iar diferite legi și politici sunt amendate pentru a înlătura principalele obstacole care împiedică femeile să participe pe piața muncii.

În pofida acestor progrese, inegalitățile de gen persistă, iar stereotipurile de gen încă predomină în societate. În timpul campaniilor electorale, femeile candidate sunt supuse calomniilor, urii, discursurilor sexiste, discriminării pe criteriu de gen și a violenței împotriva femeilor. Femeile rămân subreprezentate pe piața muncii, din cauza persistenței atitudinilor patriarhale și a stereotipurilor adânc înrădăcinate. Femeile din grupurile subreprezentate (femei din comunitatea romă, femei cu dizabilități, femei din mediul rural) au rate de ocupare și mai mici, din cauza multiplelor forme de discriminare. **Conform Biroului Național de Statistică, în 2021, rata de participare la forța de muncă a femeilor a fost de 36.4% față de 46.5% pentru bărbați, iar rata de ocupare a femeilor a fost de doar 34,4%, comparativ cu 44,7% pentru bărbați. Pentru femeile în vârstă de 25-49 ani cu cel puțin 1 copil (de 16 ani și mai puțin) rata de ocupare în anul 2020 a constituit 47,3%, în timp ce pentru femeile fără copii, rata de ocupare a atins valoarea de 60,5%.**

Violența în bază de gen în Moldova este omniprezentă. În 2018, sondajul condus de OSCE „Bunăstarea și siguranța femeilor”, a identificat că aproape 40% dintre femeile din Moldova au suferit violență fizică și/sau sexuală. Deși unele progrese au fost înregistrate în ultimii ani, raportarea violenței în bază de gen rămâne a fi diminuată în comparație cu prevalența violenței în general, în principal din cauza stigmatizării, dar și din cauza lipsei de încredere în instituțiile legale și serviciile existente.

Inegalitățile de gen au fost agravate de pandemia COVID-19 precum și de actualele crize: economică, energetică și a refugiaților, cauzate de războiul din Ucraina. Majoritatea femeilor refugiate, departe de familiile lor, se confruntă cu riscuri sporite de violență în bază de gen, trafic de persoane, exploatare sexuală și abuz.

În acest context, UN Women Moldova a stabilit parteneriate durabile cu Parlamentul, Guvernul, organizațiile societății civile, sectorul privat și lucrează îndeaproape cu agențiile ONU atât în activitatea de dezvoltare, cât și în cea de asistență umanitară.

UN WOMEN MOLDOVA — PRIORITĂȚI STRATEGICE

- 1 Guvernarea sensibilă la gen și participarea femeilor la viața publică.
- 2 Abilitarea și reziliența economică a femeilor.
- 3 Eliminarea violenței împotriva femeilor și fetelor.
- 4 Femeile, pacea și securitatea.
- 5 Coordonarea eforturilor sistemului ONU în domeniul egalității de gen și abilitării femeilor.
- 6 Asigurarea conexiunii dintre intervențiile de dezvoltare, de asistență umanitară și de consolidare a păcii și securității.

Credit foto:
UN Women Moldova

GUVERNAREA SENSIBILĂ LA GEN ȘI PARTICIPAREA FEMEILOR LA VIAȚA PUBLICĂ

În rezultatul alegerilor parlamentare din 2021 din Republica Moldova, 40% dintre mandatele de deputat sunt deținute de femei. Acest progres se datorează prevederilor ce țin de cotele duble și eforturilor de pledoarie depuse de organizațiile societății civile, instituțiile statului și partenerii de dezvoltare, inclusiv UN Women.

În ultimii ani, UN Women a încheiat mai multe parteneriate cu organizațiile societății civile în vederea elaborării și implementării programelor de consolidare a capacităților femeilor candidate la alegerile locale și parlamentare. **Peste 2.000 de femei au participat la aceste programe în perioada 2018-2019, dintre care 4 au fost alese în calitate de parlamentare, 64 – primare și 270 – consiliere locale (inclusiv 6 femei de etnie romă și 7 femei cu dizabilități).**

În prezent, UN Women oferă sprijin autorităților publice la nivel național și local în vederea elaborării și implementării politicilor, strategiilor și bugetelor sensibile la gen.

PRIORITĂȚILE NOASTRE SE VOR AXA PE:

- Susținerea femeilor aspirante și candidate la alegeri (alegerile locale din 2023 și alegerile parlamentare din 2025).
- Continuarea programelor de dezvoltare a capacităților pentru funcționarii/-ele aleși/-se sau numiți/-te cu privire la promovarea agendei privind egalitatea de gen la nivel central și local, în parteneriat cu bărbații.
- Intensificarea eforturilor de prevenire, combatere, monitorizare și măsurare a violenței împotriva femeilor în alegeri și în politică.
- Sprijinirea autorităților naționale și locale în promovarea guvernării sensibile la gen.

Credit foto:
UN Women Moldova

Începând cu 2015, UN Women a desfășurat inițiativa GirlsGoIT pentru a sprijini și încuraja femeile și fetele din domeniul STEM — Știință, Tehnologie, Inginerie și Matematică, inclusiv programe de calificare și recalificare profesională în domeniul digital. Ulterior, UN Women a sprijinit înființarea în premieră a unor centre pentru femei care oferă oportunități de co-working, stabilirea unor conexiuni profesionale și participarea la evenimente.

UN Women oferă sprijin consultativ și financiar micilor producătoare pentru a contribui la dezvoltarea afacerilor lor, la exportul de produse și la crearea de locuri de muncă în regiunile rurale.

UN Women colaborează cu Guvernul, diferiți actori instituționali, precum și cu Consiliul Economic pe lângă Prim-ministrul Republicii Moldova, în vederea promovării programelor sensibile la gen pentru femeile angajate în câmpul muncii și implementării **Foii de parcurs privind abilitarea economică a femeilor**. Sectorul privat beneficiază de sprijin în implementarea Principiilor de abilitare a femeilor, stabilite de către UN Women și Pactul Global al ONU.

UN Women a sprijinit instituțiile naționale în dezvoltarea cadrului legal privind abilitarea economică a femeilor, inclusiv serviciile alternative de îngrijire a copiilor.

PRIORITĂȚILE NOASTRE SE VOR AXA PE:

- Intensificarea eforturilor de creștere a numărului femeilor și fetelor în domeniile STEM.
- Sprijinirea antreprenoriatului feminin, inclusiv a afacerilor ecologice.
- Consolidarea educației financiare a femeilor și fetelor, în special din grupurile subreprezentate.
- Pledarea pentru recunoașterea, reducerea și redistribuirea muncii de îngrijire neremunerate și asigurarea că serviciile de îngrijire a copiilor sunt disponibile pentru copiii cu vârste cuprinse între 0 și 3 ani, iar femeile au un acces sporit la locuri de muncă.
- Includerea femeilor refugiate din Ucraina în inițiativele din domeniul abilitării economice a femeilor.
- Continuarea susținerii sectorului privat în implementarea Principiilor de abilitare a femeilor.

Credit foto:
UN Women Moldova

Începând cu anul 2016, UN Women a sprijinit Guvernul în elaborarea primei Strategii naționale privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței în familie 2018-2022. De asemenea, Parlamentul a aprobat modificări la 12 legi, inclusiv Legea nr. 45 privind prevenirea și combaterea violenței domestice, care au racordat legile Republicii Moldova la normele internaționale.

Ca urmare a susținerii din partea organizațiilor societății civile, instituțiilor statului și partenerilor de dezvoltare, inclusiv UN Women, Republica Moldova a ratificat Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice. Pe lângă acest progres, Guvernul a aprobat, cu sprijinul UN Women, mecanismul intersectorial privind eliminarea violenței împotriva femeilor și fetelor. Acest mecanism va asigura un răspuns integrat și coordonat la diferite forme ale violenței împotriva femeilor și fetelor.

De-a lungul anilor, UN Women a avut inițiative comunitare destinate femeilor și fetelor pentru a le informa despre drepturile lor și serviciile disponibile, precum și bărbaților și băieților pentru a pune la îndoială masculinitatea patriarhală. De asemenea, UN Women susține înființarea unui serviciu specializat pentru victimele violenței sexuale în raionul Ungheni, primul de acest gen din Moldova.

PRIORITĂȚILE NOASTRE SE VOR AXA PE:

- Acordarea de asistență tehnică și specializată Guvernului, în scopul implementării angajamentelor ce derivă din Convenția Consiliului Europei privind prevenirea și combaterea violenței împotriva femeilor și a violenței domestice.
- Susținerea Guvernului în consolidarea eforturilor de prevenire a violenței împotriva femeilor și fetelor prin abordarea cauzelor ce stau la baza acesteia.
- Sprijinirea extinderii și consolidării serviciilor specializate pentru supraviețuitoarele violenței în bază de gen.
- Implicarea bărbaților și băieților în vederea prevenirii violenței împotriva femeilor și fetelor prin inițiative care pun la îndoială masculinitatea patriarhală.
- Integrarea dimensiunii de gen în programele școlare, consolidarea capacităților profesorilor și profesoarelor în vederea sporirii cunoștințelor acestora cu privire la prevenirea violenței împotriva femeilor și fetelor.
- Consolidarea capacităților mișcărilor feministe, a grupurilor de activiste/ști și a organizațiilor pentru drepturile femeilor.
- Desfășurarea campaniilor de sensibilizare cu privire la eliminarea violenței împotriva femeilor și fetelor.

Credit foto:
UN Women Moldova

În 2018, Programul național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU (RCS ONU) privind femeile, pacea și securitatea și Planul de acțiuni cu privire la punerea în aplicare a acestuia a fost elaborat și implementat cu sprijinul UN Women pentru perioada 2018-2021. În prezent, UN Women sprijină Guvernul în elaborarea celui de-al doilea Program pentru perioada 2023-2027.

UN Women a asigurat consolidarea capacităților în materie de egalitate de gen pentru peste 1 400 de reprezentante/-ți ai autorităților de stat responsabili/-e de avansarea agendei Femeile, pacea și securitatea și a RCS ONU 1325. Din 2018, UN Women a antrenat 528 de angajate/-ți ai instituțiilor de securitate și organelor de drept în programe de consolidare a capacităților privind combaterea hărțuirii sexuale și a discriminării în bază de gen la locul de muncă. În 2021-2022, UN Women a susținut Ministerul Apărării, Ministerul Afacerilor Interne și Administrația Națională a Penitenciarelor din Republica Moldova în dezvoltarea și operaționalizarea mecanismelor interne pentru a preveni și combate cazurile de hărțuire sexuală și discriminare la locul de muncă. De asemenea, UN Women a susținut crearea asociațiilor de femei în sectorul apărării și securității, inclusiv consolidarea capacităților lor și a eforturilor de pledoarie pentru avansarea egalității de gen în aceste sectoare.

Pentru a consolida participarea femeilor la soluționarea conflictelor, UN Women a facilitat consultările cu organizațiile locale și cu activistele/-știi în domeniul egalității de gen de pe ambele maluri ale Nistrului și a înființat trei platforme de discuții pentru femei care includ elemente de consolidare a încrederii.

PRIORITĂȚILE NOASTRE SE VOR AXA PE:

- Oferirea de sprijin complex Guvernului și altor părți interesate în implementarea celui de-al doilea Program.
- Extinderea programelor de dezvoltare a leadership-ului feminin, sprijin inter pares și mentorat în vederea abordării subreprezentării femeilor în misiunile de menținere a păcii și în sectoarele securității și apărării.
- Pledarea pentru participarea și contribuția semnificativă a femeilor la negocierea conflictelor.
- Sprijinirea Consiliului consultativ al femeilor și a altor platforme locale pentru femei în vederea consolidării leadership-ului feminin în ceea ce privește consolidarea păcii. Consiliul consultativ al femeilor este format din reprezentante/-ți ai organizațiilor societății civile și ai comunităților de experți/-te de pe ambele maluri ale Nistrului și va promova eforturile de consolidare a păcii sensibile la gen, susținute de UN Women.

Credit foto:
UN Women Moldova

COORDONAREA EFORTURILOR SISTEMULUI ONU ÎN DOMENIUL EGALITĂȚII DE GEN ȘI ABILITĂRII FEMEILOR

Atunci când diferite părți ale unui sistem multilateral acționează împreună, ele pot oferi rezultate mai mari și pot spori utilizarea resurselor limitate. În cadrul sistemului ONU, UN Women are mandatul să conducă, să promoveze și să coordoneze eforturile pentru a asigura realizarea deplină a drepturilor și oportunităților femeilor.

Adunarea Generală a ONU a cerut tuturor părților sistemului ONU să promoveze egalitatea de gen și abilitarea femeilor în cadrul mandatelor lor și să se asigure că angajamentele de pe hârtie duc la progrese pe teren.

Astfel, UN Women contribuie la consolidarea acțiunilor eficiente ale ONU la nivel global, regional și național. UN Women contribuie la consolidarea capacităților pentru a asigura că obținerea egalității de gen deține un loc important în cadrul programelor și politicilor, pledează pentru resurse mai mari și ghidează și implementează programe comune de dezvoltare. De asemenea, UN Women încurajează diferite măsuri care susțin asumarea responsabilității pentru angajamentele față de femei și are un rol cheie în sporirea cunoștințelor despre statutul femeii în cadrul Națiunilor Unite.

PRIORITĂȚILE NOASTRE SE VOR AXA PE:

- Asigurarea faptului că Cadrul de Cooperare pentru Dezvoltare Durabilă ONU este un cadru transformator ce va contribui la obținerea egalității de gen.
- Prezidarea și coordonarea Grupului tematic ONU pentru egalitatea de gen privind integrarea obiectivelor ce țin de egalitatea de gen în activitatea ONU în toate domeniile.
- Promovarea și asigurarea responsabilității ONU la nivel de țară prin intermediul Planului de acțiune al echipei de țară ONU privind implementarea indicatorilor de performanță pentru egalitatea de gen și abilitarea femeilor (UNCT WAP GE Scorecard).
- Sprijinirea eforturilor Guvernului de coordonare și implementare a intervențiilor în domeniul egalității de gen.
- Asigurarea prezenței datelor statistice dezagregate pe sex și vârstă în elaborarea de analize și proiecte.

Credit foto:
UN Women Moldova

ASIGURAREA CONEXIUNII DINTRE INTERVENȚIILE DE DEZVOLTARE, DE ASISTENȚĂ UMANITARĂ ȘI DE CONSOLIDARE A PĂCII ȘI SECURITĂȚII

Ca răspuns la criza refugiaților cauzată de războiul din Ucraina, UN Women conduce, împreună cu Platforma pentru Egalitate de Gen, Grupul de lucru pentru egalitatea de gen (GTF) pentru a asigura integrarea dimensiunii de gen în acțiunile de asistență umanitară, luând în considerare nevoile, prioritățile și capacitățile femeilor, fetelor, bărbaților și băieților.

GTF participă în grupuri de lucru din diferite sectoare și sprijină Forumul de coordonare a refugiaților din Moldova cu expertiză tehnică și instrumente de integrare a dimensiunii de gen; oferă oportunități de consolidare a capacităților privind egalitatea de gen în context de criză umanitară; încurajează și facilitează colectarea de date dezagregate în funcție de sex, grupe de vârstă, dizabilitate (SADD) și efectuează analize de gen pentru a contribui la planificarea, programarea și monitorizarea răspunsului umanitar.

UN Women depune eforturi pentru a consolida participarea organizațiilor de și pentru femei. UN Women administrează acordurile de parteneriat semnate între Fondul Femeilor pentru Pace și Asistență Umanitară și organizațiile conduse de femei pentru a stimula implicarea și participarea femeilor la planificarea și implementarea răspunsului umanitar, a consolida securitatea și sănătatea mintală a femeilor și fetelor, dar și pentru a contribui la redresarea economică și participarea politică a femeilor la consolidarea păcii.

PRIORITĂȚILE NOASTRE SE VOR AXA PE:

- Continuarea coordonării aspectelor ce țin de egalitatea de gen în răspunsul umanitar și facilitarea participării organizațiilor de și pentru femei, precum și a femeilor refugiate.
- Asigurarea prezenței datelor statistice dezagregate în funcție de sex, grupe de vârstă, dizabilitate în elaborarea de analize și proiecte în context umanitar.
- Extinderea de programe pentru a asigura conexiunea dintre intervențiile de dezvoltare, de asistență umanitară și de consolidare a păcii și securității în vederea consolidării leadership-ului feminin în ceea ce privește implicarea în răspunsul umanitar dar și în promovarea dialogului și a coeziunii sociale și prevenirii conflictelor în comunități.
- Consolidarea abilității economice a femeilor refugiate și prevenirea violenței în bază de gen.

Credit foto:
UN Women Moldova

UN Women Moldova

bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 202, etaj 3
Chișinău, Republica Moldova

Tel: +373 22 839 898

moldova.unwomen.org

info.md@unwomen.org

[@unwomenmoldova](https://twitter.com/unwomenmoldova)

[unwomenmoldova](https://www.facebook.com/unwomenmoldova)